

Вірусний гепатит – це запалення печінки, яке викликано одним з головних п'яти вірусів: А, В, С, D і Е. Ці віруси передаються різними шляхами: гепатит А і Е – через забруднені харчові продукти і воду, гепатит В – через небезпечну кров і інші рідини організму, гепатит С – головним чином через заражену кров, гепатит D – в якості додаткової інфекції при зараженні гепатитом В.

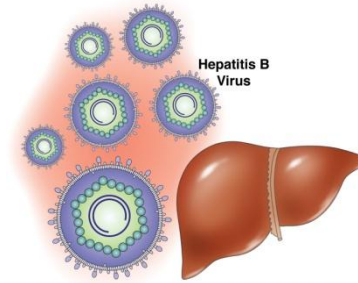
Вірусний гепатит А (хвороба Боткіна) - це типова хвороба брудних рук. Збудник гепатиту А зберігається у зовнішньому середовищі місяцями. Виділяється він тільки з кишечника. Для виникнення захворювання необхідно, щоб збудник від хворої людини потрапив через рот в кишечник здорової. Відбувається це при попаданні фекалій в питну воду, місця плавання, харчові продукти, на руки, іграшки, жувальні гумки, олівці, ручки, посуд, білизну; можливе перенесення вірусу і мухами.

Захворює людина не одразу, а через 2-3 тижні після зараження (інкубаційний чи прихований період від 7 до 50 днів). Починається захворювання раптово з підвищення температури тіла, слабкості, зниження апетиту. Потім може приєднатися нудота, блювота, дискомфорт чи біль в правій верхній половині живота, пронос чи запор. Наприкінці тижня сеча набуває кольору пива, а кал - білої глини, жовтіють склери очей, а потім шкіра. У зв'язку з особливостями хвороби та зниженням імунітету типовими тепер є безжовтяничні та безсимптомні форми хвороби, які залишаються нерозпізнаними, частіше приводять до ускладнень і можуть бути небезпечними для оточуючих. Заразним хворий стає уже за 1 -2 тижні до початку захворювання і перестає бути небезпечним через 3 дні після появи жовтяниці. Тому при появі перших ознак захворювання необхідно відразу звернутися до лікаря для своєчасної ізоляції чи госпіталізації і лікування та суворо дотримуватися правил особистої гігієни: мити руки після туалету, не користуватися загальним рушником, носовичком, посудом, жувальною гумкою і т.п.

Головним в профілактиці гепатиту А є вживання доброякісної питної води та миття рук з не менш, ніж з дворазовим намилюванням перед приготуванням і вживанням їжі, після туалету і різних місць загального користування та дотримання інших вимог особистої гігієни.

Перехворілі гепатитом А діти підлягають медичному обстеженню протягом 6 місяців, а дорослі - 3-х місяців. Для попередження виникнення запалення жовчного міхура чи жовчних протоків (холецистит, ангіохоліт) необхідно дотримуватися режиму поведінки і харчування: фізично і психічно не перевтомлюватися, не перегріватися на сонці, не переїдати і не

голодувати, їжу приймати в теплому вигляді 4-6 разів на день, виключивши жирні, копчені та жарені продукти. Вживати переважно молочнокислі продукти, сир, каші, фрукти, овочі, відварне м'ясо. Проводити місячними курсами профілактичні лікування настоєм жовчогінних трав, відваром вівса, кавунами та мінеральною водою під наглядом лікаря.

Вірусні гепатити В, С, D - інфекційні захворювання всього організму з переважним ураженням печінки та тяжкими ускладненнями. Це різні хвороби, які викликаються різними збудниками (віруси В, С, D) з відповідним довічним імунітетом. Спільним для них є механізм зараження та наявність жовтяниці при маніфестних формах.

Механізм зараження гепатитами В, С, D тільки парентеральний, тобто кров хворого повинна потрапити у кров'яне русло здорової людини через ушкоджену шкіру чи слизові оболонки.

Збудники парентеральних гепатитів дуже стійкі, витримують кип'ятіння і можуть зберігатися у зовнішньому середовищі роками.

Джерелом інфікування є переважно вірусоносії, а також хворі і ті, що перехворіли жовтяничними і безсимптомними гострими чи хронічними формами гепатитів В, С, D.

Заразним хворий стає за 2-3 міс. до початку захворювання і при формуванні вірусоносійства може залишатися небезпечним все життя.

За захворювання розвивається не одразу, а після прихованого або інкубаційного періоду через 1,5-6 міс. після зараження вірусом В, через 1-4 міс. - вірусом С. Починається хвороба повільно, з поступовим погіршенням самопочуття: слабкості, ломоти в суглобах, головного болю, появи нудоти, дискомфорту чи болю в верхній правій половині живота, а іноді сверблячки і висипів на шкірі. З наростанням інтоксикації через 1,5-4 тижні темніє сеча, світліє кал, жовтіють склери і шкіра. Типовим для сучасних гепатитів є їх перебіг без жовтяниці і навіть без будь-яких ознак хвороби. Тяжкі хронічні ускладнення можуть виникнути зненацька через декілька років, а то і десятиліть після зараження і формуються частіше після безсимптомного перенесення хвороби та інфікування в дитячому віці (хронічний гепатит, цироз і первинний рак печінки).

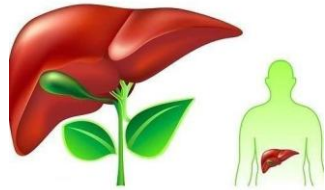
Гепатит D частіше супроводжується тяжким перебігом і жовтяничними формами. Це завжди спарена з гепатитом В подвійна інфекція з частими ускладненнями та високою смертністю. Тому при появі будь-яких ознак захворювання вірусними гепатитами потрібно негайно звернутися до лікаря.

Передаються гепатити В, С, D через кров або інфіковані нею слину, лімфу, вагінальні виділення, сперму, материнське молоко, сльози, піт, інші секрети і забруднені ними шприци, медичні інструменти та предмети побуту (загальні леза для гоління, ножиці, манікюрні і педикюрні набори тощо). Інфікування найчастіше відбувається не в лікувальних установах, а як і при СНІДі - під час парентерального введення наркотиків забрудненими чужою кров'ю шприцами та безладних статевих зносин без презервативів з багатьма партнерами, особливо з груп ризику (наркомани, гомосексуалісти, проститутки, алкоголіки).

У побуті зараження гепатитами відбувається приховано, коли ультрамікроскопічна кількість вірусів попадає в організм через мікротріщини ротової порожнини, шкіри чи слизових оболонок статевих органів. Можливе зараження при проколюванні вух, татуюванні, обрізанні.

Головним в профілактиці гепатитів В, С, D, Е є:

- ❖ Попередження заражень через інфіковані інструменти. Будь-які маніпуляції з ушкодженням шкіри чи слизових оболонок проводити тільки стерильними інструментами (кип'ятіння не є стерилізуючим засобом і застосовується для дезінфекції).
- ❖ Дотримання безпечного сексу (постійний статевий партнер, заборона сексу під час менструації та нетрадиційних статевих зносин, які пошкоджують шкіру та слизові оболонки. Головне правило - не мати сексу без презервативу).
- ❖ Вірусоносій та перехворілий гепатитами В, С, D повинен попередити членів родини та статевих партнерів про заразність своєї крові і всіх виділень та про шляхи передачі і профілактики інфекцій, а також відмовитися від донорства - довічно.
- ❖ В побуті виконання особистої гігієни має вирішальне значення, особливо для профілактики заражень немовлят і дітей (індивідуальні ножиці та інші предмети побуту; не слюнявити для дитини соску, не годувати немовлят пережованою їжею; мити руки з дворазовим і більше намилюванням тощо).
- ❖ Дезінфекцію у вогнищі проводять протягом максимального інкубаційного періоду.
- ❖ Важливим, ефективним і безпечним засобом профілактики гепатиту В, а разом і гепатиту D, є щеплення проти гепатиту В.

ЩО НЕОБХІДНО ЗНАТИ ПРО ВІРУСНІ ГЕПАТИТИ?

Вінниця 2016

Відповідальна за випуск: Людмила Зубко, зав. відділу ВОЦЗ.